

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3102/2017. (V. 8.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.II.10.148/2015/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Paraizs József ügyvéd, 1126 Budapest, Böszörményi út 8.) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, kérve a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv. II.10.148/2015/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [3] Az ügy tényállása szerint az indítványozó – perbeli alperes – a perbeli felperessel munkaviszonyban állt, aki az indítványozó jogviszonyát rendkívüli felmondással megszüntette. Az intézkedés jogellenességének megállapítása iránt az indítványozó – jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező ügy előzményeként – keresetet terjesztett elő, amelyet azonban a bíróság első- és másodfokon elutasított, megállapítva az indítványozó vétkes kötelezettségszegését. A jogerős ítéletet a Legfelsőbb Bíróság hatályában fenntartotta.
- [4] Az indítványozóval szemben a perbeli felperesi gazdasági társaság ezt követően keresetet nyújtott be, amelyben kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az indítványozót, mivel vezető állású munkavállalóként az ügyvezetői tevékenységéhez kötődően kárt okozott. Az indítványozó a kereset elutasítását kérte, illetve vagylagosan legalább 50%-os kármegosztás megállapítását, valamint viszontkeresetet terjesztett elő annak megállapítása iránt, hogy a perbeli felperes megszegte a munkaszerződést, amikor elmulasztott a biztosítóval felelősségbiztosítási szerződést kötni. Az elsőfokon eljáró bíróság kártérítés és annak kamatai megfizetésére kötelezte az indítványozót. A másodfokon eljáró bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – az indítványozó által fellebbezett részében – megváltoztatta és a perbeli felperes keresetét elutasította. A jogerős ítélet ellen a perbeli felperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. A Kúria a jogerős döntést részben megváltoztatta, részben pedig hatályon kívül helyezte.
- [5] A 2015. július 1-jén készült tárgyalási jegyzőkönyv tanúsága szerint a Kúria ezen ügyben eljáró tanácsa a felperes kezdeményezésére tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt végzéssel elrendelte a felülvizsgálati ügy zárt tárgyaláson való elbírálását. A végzés indokolásában a döntést a tanács a következőkkel támasztotta alá: „[a] Kúria a Pp. 5. § (2) bekezdése alapján – tekintettel az ügyben szereplő termelési adatok, anyagok, vezető tisztségviselők személyére, mely adatok nyilvánosságra kerülése a felperes gazdasági társaság üzleti érdekeit sértheti – zárt tárgyalást rendelt el.”
- [6] 2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria Mfv.II.10.148/2015/7. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, semmisítse meg azt, mert az az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését sértő eljárásban jött létre, és így jogállami bírósági határozatnak nem tekinthető. A megsemmisítés folytán várható megismételt eljárásra tekintettel kérte továbbá a Kúria egy másik tanácsának a kijelölését. Ennek kapcsán megjegyezte, hogy ez ugyan ellenkezik a vonatkozó törvényi rendelkezéssel, de a rendkívüli helyzet rendkívüli kezelést igényel. Kérte továbbá, hogy amennyiben a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a támadott ítélet végrehajtását nem függesztette fel, akkor az Alkotmánybíróság erre hívja fel.
- [7] Az indítványozó elsőként utal arra, hogy az Alkotmánybíróság több határozatában foglalkozott a tárgyalás nyilvánosságával [58/1995. (IX. 15) AB határozat, 33/2002. (VII. 4.) AB határozat, 20/2005. (V. 26.) AB határozat,

19/2009. (II. 25.) AB határozat, 7/2013. (III. 1.) AB határozat, 8/2013. (III. 1.) AB határozat]. Álláspontja szerint az indítványban kivonatossan ismertetett határozatokból az következik, hogy a nyilvánosság megsértése az Alkotmánybíróság álláspontja szerint olyan súlyos alaptörvény-ellenesség, amely miatt az ilyen eljárásban született határozat nem tekinthető alkotmányosnak.

- [8] Véleménye szerint a tárgyalás nyilvánosságának épp az az értelme, hogy megvédje a feleket a nyilvánosság kontrollja nélkül lefolytatásra kerülő „titkos” eljárásoktól. A nyilvánosság kizárása és az ezzel együtt járó transzparencia hiánya által teremtett atmoszféra a feleket és azok képviselőit gátolja a jogaik szabad gyakorlásában, állapítja meg.
- [9] Az indítványozó kijelenti, „nem állítja, hogy a tárgyalás nyilvánossága egy korlátozhatatlan eljárási alapjog”, a vonatkozó törvény szövegéből azonban az következik, hogy a nyilvánosság kizárása egy kivételes lehetőség, ez csak akkor lehetséges, ha „feltétlenül szükséges”, másrészt a bíróság köteles az ilyen végzést külön megindokolni.
- [10] Az indítványozó álláspontja szerint a jelen panasz alapjául szolgáló eljárásban a nyilvánosság kizárása nem volt szükséges, arra önkényesen és érdemi indokolás nélkül került sor. A Kúria jelen beadványban panaszolt eljárását megelőzően a felek öt eljárási fokon (a munkaügyi és a kártérítési perben) tárgyaltak az indítványozó nézete szerint azonos tényállásról, ugyanakkor a Kúria jelen beadványban panaszolt eljárásáig a felperes zárt tárgyalás iránti kérelmet nem terjesztett elő, amiből az indítványozó szerint arra lehet következtetni, hogy az eljárások tárgyát a felperes sem tekintette olyannak, amelyek a nyilvánosság kizárását jogszerűen lehetővé tették volna. A felperes a felülvizsgálati kérelemben kezdeményezte a nyilvánosság kizárását az „üzleti titok szükségszerű védelme miatt”, de nem határozta meg, hogy pontosan mit és miért tekint üzleti titoknak, és miért tart attól, hogy ezek az állítólagos titkok a tárgyaláson a nyilvánosság számára hozzáférhetővé válnak.
- [11] Az indítványozó utal arra is, hogy már a tárgyalás megkezdése előtt a tárgyalóterem ajtaján egy „Zárt tárgyalás” felirat került elhelyezésre, ami nyilvánvalóan nem jelenthetett mást, mint hogy az eljáró tanács a felek meghallgatása és a – véleménye szerint – hiányzó indokolású kérelem okának tisztázása nélkül már tárgyaláson kívül döntést hozott a zárt tárgyalás tartásáról, és a felirat kirakására utasította a technikai személyzetet.
- [12] Ehhez képest – az indítványozó véleménye szerint – a tárgyaláson az eljáró tanács „eljátszotta”, hogy a döntése még nem született meg, és a tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt végzést hozott a zárt tárgyalás tartásáról. Ezt megelőzően azonban meg sem kísérelte tisztázni, hogy pontosan melyik adatok vonatkozásában és milyen alapon állította felperes, hogy azok üzleti titoknak minősülnek. Az indítványozó álláspontja szerint a nyilvánosság kizárásáról csak annak feltárását követően lehet dönten, hogy mely információk üzleti titok jellegére hivatkozik a kérelmező, ezek valóban üzleti titoknak minősülnek-e, a tárgyaláson ezek az információk nyilvánosságra kerülhetnek-e, vagy csak az iratok között elfeksznek és a felek nem hivatkoznak rájuk, valamint feltétlenül szükséges-e a nyilvánosság kizárása ezen, bizonyítottan üzleti titoknak minősülő információk tekintetében. A döntés során – állítja az indítványozó – a bíróságnak figyelemmel kell lennie a fél korábbi eljárására, és amennyiben ugyanezen adatok vonatkozásában sem az első, sem a másodfokú eljárásban nem kért zárt tárgyalást, akkor a jog által tilalmazott ellentmondó magatartás okára külön rá kell kérdeznie. Jelen esetben ez nem történt meg. Sőt – állítása szerint – a határozatot az eljáró tanács szintén csak formálisan, érdemi érvelést nem tartalmazó módon indokolta.
- [13] Az indítványozó meggyőződése szerint a nyilvánosság kizárására a vonatkozó jogszabályban foglalt kivételes lehetőség hiányában került sor, ami az Alaptörvény XXVIII. cikkének a sérelmét jelenti.
- [14] Az indítványozó előadja még, hogy a tárgyaláson ténylegesen részt kívánt venni dr. Lajer Zsolt ügyvéd. A zárt tárgyalás – álláspontja szerint – jogellenes elrendelésével tehát nemcsak az „arc nélküli nyilvánosság” jogai csorbultak, hanem ténylegesen lehetetlenné vált, hogy a bíróságok munkája feletti kontroll működjön.

II.

[15] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

[16] 1. Az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság – tanácsban eljárva – befogadta [Abtv. 56. § (1) bekezdés]. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés az, hogy vajon sérti-e az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését a Kúria zárt tárgyalás megtartására irányuló döntése. Másképpen megfogalmazva: összességében tisztességtelenné vált-e a felülvizsgálati eljárás, illetve maga a peres eljárás azzal, hogy a Kúria elrendelte a felülvizsgálati tárgyalásról a nyilvánosság kizárását.

- [17] 2. Az Alkotmánybíróság az eddigi gyakorlatában a tisztességes eljáráshoz való jogot az eljárás egészének minőségében ragadta meg. A vonatkozó korábbi gyakorlat áttekintése során a testület a 13/2013. (VI. 7.) AB határozatban a korábbi alkotmánybírói döntésekben foglaltak felhasználhatóságát illetően rögzített szempontok figyelembevételével járt el. Ennek megfelelően a konkrét ügy kapcsán összevetette az alapul szolgáló alaptörvényi, illetve alkotmányi rendelkezéseket, és megállapította, hogy nincs akadálya a korábbiakban kialakult és idevágó gyakorlat megfelelő alkalmazásának. Az Alkotmánybíróság a 6/1998. (III. 11.) AB határozatában megállapította, hogy „[a] «tiszteséges eljárás» (*fair trial*) követelménye nem egyszerűen egy a bíróságnak és az eljárásnak itt megkövetelt tulajdonságai közül (ti. mint «igazságos tárgyalás»), hanem az idézett alkotmányi rendelkezésben foglalt követelményeken túl – különösen a büntetőjogra és eljárásra vonatkozóan – az 57. § többi garanciájának teljességét is átfogja. Sőt, az Egyezségokmányok és az Emberi Jogok Európai Egyezményének – az Alkotmány 57. §-a tartalmához és szerkezetéhez mintát adó – eljárási garanciákat tartalmazó cikkei általában elfogadott értelmezése szerint a *fair trial* olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás «méltánytalan» vagy «igazságtalan», avagy «nem tisztességes» [ABH 1998, 95.].
- [18] Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülésének megítélésénél minden esetben tartalmi vizsgálathoz kötötte: mint ahogyan jelen ügyben is, elemezte az alapjog állított sérelmére vezető jogszabályi környezetet és bírói döntést, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását, majd pedig – mérlegelés eredményeként – mindezekből vont le következtetéseket az adott esetre nézve megállapítható alapjogsérelemre nézve. Az Alkotmánybíróság e vonatkozásban kialakult töretlen gyakorlata szerint az alapjog sérelmére általában az vezetett, ha a panaszos jogérvényesítése időben, vagy a hatóság vagy a bíróság eljárási cselekményeinek előreláthatósága tekintetében akadályozott, kiszámíthatatlan vagy bizonytalan volt [lásd többek között 3174/2014. (VI. 8.) AB határozat, 17/2015. (VI. 5.) AB határozat, 19/2015. (VI. 15.) AB határozat].
- [19] Az Alkotmánybíróság jelen ügy kapcsán a fentiekkel összefüggésben megállapítja, hogy a panaszost jogai érvényesítésében semmi nem akadályozta, így munkáltatója keresetével szemben viszontkeresetet terjesztett elő, az ügyében eljáró bíróságok a megállapított tényállás alapján, a felvett bizonyítékok értékelésével indokolt döntéseket hoztak, az első és másodfokon eljáró bíróságok ügyében nyilvános tárgyalást tartottak, az eljárás során a panaszos a rendelkezésére álló valamennyi jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [20] 3. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában azt állítja, hogy ügyében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérült. E szerint „[m]indenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el”. Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdésében felsorolt jogosultságok közül a tárgyalás nyilvánosságához való joga sérelmére hivatkozik. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 5. §-ának (1) bekezdése ezt a kérdést a következőképpen szabályozza: „[a] bíróság – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a felek közötti jogvitát nyilvános tárgyaláson bírálja el”.
- [21] 4. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság a tárgyalás nyilvánosságának jogintézményét is megvizsgálta és áttekintette. A tárgyalás nyilvánosságának elve lényegében azt jelenti, hogy – főszabályként – a felek közti jogvitát a bíróságnak nyilvános tárgyaláson kell elbírálnia, azaz a tárgyaláson nemcsak a per szereplői – a bíró, a felek, a beavatkozó, a tanú, a szakértő –, hanem rajtuk kívül bárki – így a közvetetten érintettek, a rokonok, az ügyvédjelöltek, a joghallgatók, a jogtudomány képviselői és a sajtó képviselői – megjelenhet. A tárgyalás nyilvánosságának elvéből következik az is, hogy a tárgyaláson valamennyi eljárási cselekmény – a határozathozatal céljából tartott tanácskozás kivételével – nyilvánosan megy végbe. Az Alkotmánybíróság e vonatkozásban is áttekintette a kérdéskört érintő korábbi gyakorlatát. Ennek során a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatban a korábbi alkotmánybírói döntésekben foglaltak felhasználhatóságát illetően rögzített szempontok figyelembevételével járt el. Ennek megfelelően a konkrét ügy kapcsán összevetette az alapul szolgáló alaptörvényi, illetve alkotmányi rendelkezéseket, és megállapította, hogy nincs akadálya a korábbiakban kialakult és idevágó gyakorlat megfelelő alkalmazásának. Az Alkotmánybíróság korábban már többször foglalkozott a tárgyalás nyilvánossága kérdésével. Így – egy, a büntetőeljárási törvényt érintő ügyben – kinyilvánította, hogy „[a] modern büntetőeljárások alkotmányos alapelvei közé tartozik az eljárás nyilvánossága, amely elsősorban a tárgyalás nyilvánosság-

gának és a bírósági döntés nyilvános kihirdetésének követelményét jelenti. A nyilvánosság mindenekelőtt az igazságszolgáltatás működésének ellenőrzését hivatott biztosítani a társadalom részéről. Ugyanakkor a büntető felelősségre vonás nyilvánossága az egyik útja annak, hogy a büntetőjog parancsai és tilalmi eljussanak a közösség tagjaihoz”. [58/1995. (IX. 15.) AB határozat, ABH 1995, 292., (a továbbiakban: Abh.)].

- [22] 5. A nyilvánosság elvének korlátlan érvényesülése azonban bizonyos esetekben jogsérelemmel járna, ezért lehetőség van a tárgyaláson a nyilvánosság kizárására. Ezt az Alkotmánybíróság is megerősítette és alátámasztotta több határozatával. Így az Alkotmánybíróság az Abh.-ban azt is megállapította, hogy „[a] tárgyalás nyilvánossága főszabály, amely azonban a bíróság döntésének megfelelően korlátozható. A tárgyalás nyilvánossága a főszabály az alapvető jogokról szóló nemzetközi egyezményekben is. A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya szerint a sajtót és a nyilvánosságot ki lehet zárni a tárgyalás egy részéről vagy az egész tárgyalásról mind erkölcsi okból, a demokratikus társadalom közrendjének, vagy az állam biztonságának védelme érdekében, mind akkor, amikor a felek magánéletének érdekei azt követelik, mindpedig a bíróság által feltétlenül szükségesnek ítélt mértékben, az olyan körülmények fennállása esetén, amikor a nyilvánosság ártana az igazságszolgáltatás érdekeinek, azonban minden büntetőügyben hozott ítéletet nyilvánosan kell kihirdetni, kivéve ha a fiatalkorú érdekei mást kívánnak (14. cikk 1. p.) Az Európai Emberi Jogi Egyezményhez kapcsolódó esetjog szerint az eljárás nyilvánosságához, különösen büntetőügyekben, nyomós közérdek fűződik, így annak kizárására az érintetteknek nincs alanyi joguk. A bíróságra tartozik annak megítélése, hogy a kizárás indokál felhozott magánérdek meghaladja-e az eljárás nyilvánosságához fűződő közérdeket” [Abh., ABH 1995, 292–293.].
- [23] Az Alkotmánybíróság a konkrét ügy kapcsán is megerősíti, hogy a tárgyalás nyilvánosságához való jog nem korlátozhatatlan jogosultság, a zártkörű tárgyalás elrendelése feltételei fennálltának vizsgálata és a döntés meghozatala mindenkor az ügyben eljáró bíróság mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés.
- [24] 6. A nyilvánosság kizárásának lehetőségét a Pp. alapvetően négy területen, négy érdek vonatkozásában teszi lehetővé, így a zárt tárgyalás elrendelését indokolhatja az adatvédelem, a titokvédelem, a közérkölc védelme, és valamely perbeli szereplő védelme. Az adatvédelem miatt zárt tárgyalást rendel el a bíróság a minősített adat védelme érdekében. A titokvédelem kapcsán az üzleti titok vagy más titok megőrzése érdekében kerül sor a nyilvánosság kizárására. A perbeli szereplők védelme érdekében a Pp. három esetet nevesített, amelyek alapot adhatnak a nyilvánosság kizárására, így a kiskorúak védelme, a tanúvédelem, és az ügyfél kérelme alapján, ha az a fél személyiségi jogainak megóvása érdekében indokolt. Az ügy jellegére tekintettel további esetekben is sor kerülhet a nyilvánosság kizárására, így a házassági perekben, az apaság és származás megállapítása iránti perekben, a szülői felügyelettel kapcsolatos perekben és a gondnoksággal kapcsolatos perekben.
- [25] Az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó döntésében a Kúria a következő szabályt alkalmazta: „[a] bíróság a nyilvánosságot indokolt határozatával az egész tárgyalásról vagy annak egy részéről kizárhatja, ha az minősített adat, üzleti titok vagy külön törvényben meghatározott más titok megőrzése végett feltétlenül szükséges. A bíróság a nyilvánosságot a közérkölc védelmében, kiskorú védelmében, valamint az ügyfél kérelmére abban az esetben is kizárhatja, ha az a fél személyiségi jogainak védelme érdekében indokolt. A bíróság a nyilvánosságot különösen indokolt esetben a tárgyalásnak a tanúkihallgatással érintett részéről akkor is kizárhatja, ha a tanú adatainak zártan kezelését rendelte el, és a zárt tárgyaláson történő meghallgatás a tanú, illetve hozzátartozója életének, testi épségének a megóvása érdekében feltétlenül szükséges” [Pp. 5. § (2) bekezdés].
- [26] A bíróság által alkalmazott jogszabályhely vizsgálata alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a zárt tárgyalás elrendelésének kérdésében az ügyben eljáró Kúria – mindenekelőtt az alkalmazott norma „feltétlenül szükséges” fordulata miatt – mérlegelési, lényegében diszkrecionális jogkörében hozta meg döntését, azaz a bíró (jelen esetben az eljáró tanács) belátására utalt döntési lehetőségről van szó. Ilyen esetekben a norma nem köti a jogalkalmazó bíró kezét, a bíró a döntés „ura”, mert szabadon választhat több jogszerű megoldás közül, jelen ügyre vetítve: elrendeli-e a zárt tárgyalást, vagy sem. Ennek megítélésekor kizárólag a bíró dönti el, hogy milyen tényezőket vesz figyelembe döntése meghozatalakor és melyeket nem, hogyan súlyozza az általa figyelembe vett tényezők és szempontok jelentőségét.

- [27] 7. Az Alkotmánybíróság az eshetőlegesen védelemre szoruló érdekek fennállta szempontjából vizsgálta az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó ügy természetét és tárgyát is. Az indítványozó ügyében lefolytatott bírósági eljárások – így a Kúria ítélete is – az indítványozó munkáltatója felé fennálló kártérítési felelősségének a megállapítása volt. A felelősség megállapításán túl az eljárás az okozott kár összegének a pontos meghatározására is irányult. Az eljáró bíróságok az eljárás során lényegében az indítványozó cégvezetési tevékenységét, az ennek keretében hozott konkrét üzleti döntéseit, ezek hátterét, indítékait és gazdasági megalapozottságát vizsgálták. Ebben a körben a bizonyítás részeként olyan adatok, információk is felmerültek, így a peranyag részévé váltak, amelyek alappal vethették fel az üzleti titok védelmének kérdését. Ilyen adatnak minősülhet a cég termelési terve, gyártási programja, a havi hulladékszükséglet, anyagbeszerzési árak, anyagbeszerzési szükségletek, üzleti kapcsolatok, beszerzési csatornák, olvasztókapacitás, a havi tényleges termelési kapacitás, a stratégiai készlet szint, a késztermék készlet szint, a hulladék tárolási kapacitás, a piaci részesedés mértéke a hulladék felvásárlásban, az önköltségi ár belső szerkezete, a készáru megrendelés állomány, acélhulladék megrendelési adatok, a tényleges acélhulladék beérkezési adatok, a havi acélhulladék zárókészlet, a raktározási költség mértéke. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a fentiekben részletezett adatok és információk felmerülése a perben okkal és megalapozottan vezethették a Kúriát annak megfontolására és mérlegelésére, hogy az ügyben alkalmazza-e a Pp. 5. § (2) bekezdését.
- [28] 8. Az indítványozó beadványában sérelmezte azt is, hogy a Kúria általa panaszolt eljárásig a felperes munkáltató zárt tárgyalás iránti kérelmet nem terjesztett elő, amiből véleménye szerint arra lehet következtetni, hogy az eljárások tárgyát a felperes nem tekintette olyanak, amelyek a nyilvánosság kizárását jogszerűen lehetővé tették volna. Az indítványozó szerint a felperes nyilvánosság kizárására irányuló kérelmében nem határozta meg, hogy pontosan mit és miért tekint üzleti titoknak, és miért tart attól, hogy ezek a titkok a tárgyaláson a nyilvánosság számára hozzáférhetővé válnak. Az indítványozó utalt arra is, hogy a tárgyalás megkezdése előtt a tárgyalóterem ajtaján egy „Zárt tárgyalás” feliratot helyeztek el, ami nem jelenthetett mást, mint hogy az eljáró tanács a felek meghallgatása és a hiányzó indokolású kérelem okának tisztázása nélkül már tárgyaláson kívül döntést hozott a zárt tárgyalás tartásáról. A nyilvánosság kizárására irányuló döntés során a bíróságnak figyelemmel kellett volna lennie a felperes korábbi eljárására, és amennyiben sem az első, sem a másodfokú eljárásban nem kért zárt tárgyalást, akkor a jog által tilalmazott ellentmondó magatartás okára külön rá kellett volna kérdeznie, állítja az indítványozó. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatosan az alábbiakra mutat rá. A nyilvánosság kizárásának eseteit és feltételeit jelen ügyre nézve a Pp. 5. § (2) bekezdése tartalmazza. A rendelkezés értelmében a nyilvánosság kizárásáról a bíróság jellemzően hivatalból és egy esetben a felek bármelyikének kérelmére dönt. Így a szabály alapján hivatalból eljárva dönt a bíróság a zárt tárgyalás elrendeléséről, ha az minősített adat, üzleti titok vagy más, külön törvényben meghatározott titok megőrzése miatt „feltétlenül szükséges”, továbbá ha azt a kiskorú védelme vagy a közérkölcös védelme indokoltá teszi. A szóban forgó eljárást kérelemre a bíróság kizárólag a fél személyiségi jogainak védelmére alapozott ügyekben folytatja le, és hoz döntést. Jelen ügyben tehát a Kúria az üzleti titok feltehető sérelmére alapozott döntését hivatalból eljárva hozta meg, azaz függetlenül a felperesi munkáltató szándékától, indokaitól, kizárólag a rendelkezésére álló iratok alapján. A felperesi munkáltató nyilvánosság kizárására irányuló indítványának az indítványozó által kifogásolt hiányosságai jogi szempontból nem relevánsak, a bíróság az eset összes körülményének mérlegelését követően, a saját meggyőződése alapján hozhatta meg a zárt tárgyalás elrendelésére vonatkozó döntését. A hivatalból történő eljárás elvéből következik annak lehetősége is, hogy az eljáró bíróság a zárt tárgyalás elrendelésére vonatkozó döntését tárgyaláson kívül, a tárgyalás megkezdése előtt, a felek meghallgatása nélkül hozza meg.
- [29] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság a vonatkozó jogszabályi környezet, az ügyben hozott bírósági döntések és az ügy tényállásának vizsgálata alapján, mindezeket mérlegelve úgy ítélte meg, hogy a Pp. 5. § (2) bekezdésében foglalt, a tárgyalás nyilvánossága korlátozhatóságára vonatkozó szabály alkalmazásának eredménye, azaz a támadott ítélet kapcsán hozott zárt tárgyalás elrendelésre vonatkozó, a Kúria diszkrecionális jogkörben hozott döntése nem ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglaltakkal, azaz önmagában a Pp. nyilvánosság kizárására vonatkozó rendelkezésein alapuló kúriai döntés összességében nem tette tisztességtelenné sem a felülvizsgálati, sem az azt megelőző kétszintű bírósági eljárást. A Kúria ezt a döntését meg is

indokolta. Az indokolás terjedelmének, mélységének és részletességének vizsgálata fentiekre tekintettel azonban jelen ügyben nem lehet az Alkotmánybíróság eljárásának a tárgya.

[30] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt elutasította.

Budapest, 2017. május 2.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3279/2015.

